

І гужому наукайтеся,
В свого не цурайтеся...

Т. ПІВЧЕНКО

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HENDERSON 4-0237
УНЧ: HENDERSON 5-8740

ПРЕЗИДЕНТ ВІДЗНАЧУЄ 67-РІЧЧЯ НАРОДИН ЗАКЛИКОМ ДО ДОБРО- СУСІДСЬКИХ ВЗАЄМИН

Вашингтон. — В понеділок дня 14 жовтня през. Айзенгавер святкував 67-річчя з дня свого народження. В оточенні членів своєї родини, дружини, дітей і внаслідок делегації працівників республіканської партії, які передали йому 500-фунтовий уродювий торт, оздоблений прапорами всіх американських штатів і територій. З цієї нагоди през. Айзенгавер вголосив дві промови — одну до республіканської делегації, зібраної на травнях Білого Дому і другу через радіо до своїх друзів і співпартійців у Сан Франциско в Каліфорнії. У першій із цих промов президент Айзенгавер підкреслює вагу і значення добросусідських взаємин і в житті нації як такої і в міжнародній діяльності і висловив свою радість з приводу започаткованого республіканською партією кампанії „суєдіз суєдом“, як теж з приводу того, що Республіканська партія кладе більше вагу на американізм і на безпосередню службу нації, ніж на партійну приналежність. Зокрема підкреслює през. Айзенгавер значення добросусідських взаємин — пізнавання себе і взаємодопомоги — з іншими націями світу, не зважаючи на те, чи великі вони чи малі. У другій своїй промові, зверненій до друзів у Сан Франциско, през. Айзенгавер з'ясував той поступ, що його зробила від р. 1890, року його

През. Двайт Айзенгавер

народження, американська нація, населення якої зросло із 63 мільйонів до 171 мільйона і яка із стану колоністів стала вже дозрілою державою нацією з відповідальними обов'язками і супроти себе і супроти світу. Цього ж самого дня през. Айзенгавер відбудував конференцію з новим секретарем оборони МекЕлросом і обговорив з ним проблеми, зв'язані з продукцією міжконтинентальних ракет і штучних супутників Землі. Після цієї конференції през. Айзенгавер вирішив відбудути у вівторок дня 15 жовтня ширшу нараду із урядовою Науковою Дорадчою Комісією, в склад якої входить 14 найвідаттіших представників американського наукового світу.

Воєнні літани ще довгий час не перестаріють — заявляє генерал Голл

Богема, Лонг Айленд, Н. Й. Командант К-о тинентальної Летунської Команди генерал поручник Вільям Е. Голл промовляв на летунській виставці і сказав, що поміляються ті, які твердять, що воєнні літани втрачають свою вартість внаслідок винаходу керування ракет. „Теперішнє летунство — це джегові летунство, і ми користуємося будемо ще довгий час ніцильниками і бомбовиками,

якими керуватимуть пілоти, — казав генерал Голл, — бо ми не можемо обмежитися до тієї зброї, яку щотільки випробовується“. На тій виставці можна було бачити джегові літани флоту і летунства, а також і пасажирські машини. Летунська корпорація „Геліо“ виставила літак „Геліо Кур'єр“, який має прикрітє гелікоптера і може приземлюватися та злітати з дуже малої площі.

Суддя заборонив Гоффі переймати урядування

Вашингтон. — Федеральний окружний суддя Ф. Діксон Летте 14-го жовтня заборонив Джеймсові Р. Гоффі перебрати головування в Міжнародному Братстві Шоферів, на яке він був вибраний 4-го жовтня в Маямі Біч, Флориди. Гоффа мав перейняти урядування 16-го жовтня, бо колишній голова Дейві Бек заявив був, що з'явився працювати 15-го жовтня. Адвокат Братства Шоферів хоче апелювати від того заарядження, але в правничих колах існує сумнів, чи в цій справі можлива є апеляція, бо ця заборона є тимчасова, на 10 днів.

В АМЕРИЦІ

● На дім Едвіна Гроффа в Берлінгтоні, штат Редінг, Па., впали два великі куси льоду по кількадецять фунтів кожний. Іх тримають в холодильні, щоб дослідити, яким способом могли вони утворитися в повітрі. Гадають, що це є градиком, збиті дошки під сильним тиском струму повітря.

● По приїзді до Нью Йорку, королева Єлисавета II мешкатиме в готелі „Валдорф-Асторія“, але не в „президентській“ апартаменті, де мешкають голови держав, бо той апартамент займає тепер королівський принц Саїд Арабій. Королева мешкатиме в апартаменті „28 А“, в якому мешкали грецький король і дружина і імператор Етіопії (Абессіні) Гайле Селассіє.

● На азійську інфляцію заховрила голова дама двору ко-

ЗДА БУДУЮТЬ ШТУЧНИЙ МІСЯЦЬ, ЯКИЙ ЗМОЖЕ ФІЛЬМУВАТИ ЗЕМЛЮ

Нью Йорк. — Журнал „Тіндленс Авіація“ повідомляє, що фірма „Лакгед“ буде такий штучний місяць для американського летунства, який зможе фільмувати землю. Його почали будувати в 1956 році, а до 1960-го року він має бути готовий. Цю вістку підтверджено з урядових джерел, хоч і не подано, що вона в усіх подробицях правдива. Цей проєкт називають „Біг Брадерс“, яким покійний англійський повістяр Джордж Орвелл назвав героя з повісті „1984“, диктатора, який при допомозі могутніх телевізійних камер зумів знати про все, що діється в світі. Цей новий місяць буде безпілотний. Він зможе фотогра-

фувати все те, що діється на землі при допомозі телевізійних або звичайних камер або за допомогою радару. Але не можна буде робити ці знімки без окремого міжнародного порозуміння в цій справі. Гадають, що при допомозі простого приладдя можна буде стягнути на землю ті супутники. В дальшому плані є конструкція такого супутника землі, в якому могла б сидіти людина, та будова цього штучного місяця можлива буде аж до 1965 року. Деякі науковці твердять, що вистіжки буде знайти той місяць в повітрі, якщо він сам не дасть про себе вістки. Совєтський місяць легко знайти на небі, бо передас радіові знаки.

Королева Єлисавета II відкриває канадський парламент

Оттава. — Королева Єлисавета II 14-го жовтня відкрила канадський парламент. Це був перший випадок в історії Канади, що англійський монарх відкривав парламент цієї країни, бо звичайно робить це генеральний губернатор Канади в імені англійського монарха. Королева була в коштовній тиарі і в коронній шившавній сукні. Вона відчитала промову в залі Сенату, який, крім членів парламенту, були також і запрошені гості, члени дипломатичного корпусу в парадних одягах та пані в бальних сукнях. Перед тронем королеви сиділи 8 суддів із Найвищою Суду, по обох боках трону стояли провідники парламенту. Парада відкриття парламенту перший раз в історії Канади була передана через телебачення і радіо в ефірі. Королева приїхала до будинку Сенату в старинній кареті, яку тягнули коні. З королевою їхав і князь Філіпп, чоловік Єлисавети II. Королева відчитала промову по англійськи, а після того гарного французькою мовою. Промову зредатував новий уряд Канади, який очолює прем'єр

Джан Діфенбекер. В промові королева говорила про приналежність Канади до англійського комонвелту, про її членство в НАТО, організацію, яка прямию до втримання миру у світі, та про внутрішні проблеми країни, які має вирішити новобраний парламент. У програмі внутрішньої політики королева згадала про замишлення нового уряду до опіки над старшими людьми, до збільшення пенсій соціального забезпечення, про допомогу федерального уряду до провінційних урядів, збільшення пенсій для воєнних інвалідів та про те, щоб фермери мали більш прибутки. Уряд старатиметься знайти нові ринки для рибного промислу та дбатиме про те, щоб в країні панувала той добробут, який є тепер. Королева II закінчила свою промову словами королеви Єлисавети I, яка 300 років тому казала в англійському парламенті, що „хоч Бог вивинив її на трон, то вона на ньому ридить із любов'ю своїх підданих“. Те саме хоче робити і королева Єлисавета II тепер, в новій добі історії англійського комонвелту.

Співробітник Абеля зізнає про шпигунську працю свого шефа

Нью Йорк. — В бруклінському суді зізнавався Рейно Гайганен, який ствердив, що полковник Рудольф Іванович Абель був шефом совєтської шпигунської сітки в ЗДА, до якої належав і свідок. Гайганен зізнав, що він прибув до ЗДА в 1952 році, щоб тут вести шпигунську працю під провідом „Марка“. Після того він показав на Абеля і сказав, що тим „Марком“ с

Абелю, Гайганен є також океркажений в шпигунській праці, але признався до своєї праці і тепер зізнає як доказовий свідок в процесі проти Абеля. Абелю довший час вів шпигунську роботу в ЗДА, відкупивши в Брукліні фотографічну студію, де копіював тайні документи та передавав їх до Москви, вміщуючи мікрофільми в перстень і монетах.

КАНАДА ДОВГО БУДЕ ВЕЛИКИМ РЕЗЕРВУАРОМ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ СИЛ — СТВЕРДЖУЮТЬ НАРАДИ І ЗУСТРІЧІ УНІОЗУ В КАНАДІ

Торонто. — Українські поселенці в Канаді є сьогодні те, що на довго залишаться великим резервуаром українських національних сил, які можуть принести великі користі як для самої української спільноти в тій країні, так і для загальної української справи, якщо б тільки пошестило їх ще повніше зорганізувати і використати. До такого висновку можна було прийти в результаті наради і зустрічей представників Українського Народного Союзу з громадянством і пресою в Торонто впродовж минулої суботи і неділі, 12 і 13 жовтня. Ці дні в Торонто можна б назвати справжніми „союзними днями“ з уваги на ці зустрічі і наради в організаційних та національних справах цієї великої організації, що також в Канаді, подібно, як і у ЗДА, кількістю свого членства і своїм майном є найбільшою українською національною організацією. В Канаді УНСоюз нараховує кругло 6,000 членів, що зорганізовані у своїх 50 Відділах, та мають 1,630,492 доларів майна. Найбільша кількість членів УНСоюзу в Канаді, бо 4,146, є в провінції

Онтеріо, з чого кругло 2,000 припадає на Торонто, де УНСоюз має своїх 8 Відділів. На „союзні дні“ в Торонто, що відбулись там у зв'язку з відвідинами гол. презе. Д. Галичина, гол. контролера і гол. організатора на Канаду інж. Вол. Косєра, гол. радного і організаційного референта д-ра Я. Падоху і ред. А. Драгана, склались організаційні наради в приміщеннях дому УНО в суботу по полудні, зустріч з представниками місцевої української преси в приміщеннях готелю Роял Йорк в неділю ввечері та з громадами нарада зустріч у великій залі дому УНО того ж дня по полудні.

Громадська нарада.

Головну імпрезою була громадська нарада-зустріч у великій залі дому УНО в неділю о год. 4-ї по полудні. Наради, в яких — не зважаючи на цілий ряд інших місцевих імпрез — взяло участь 400 осіб, відкрили і ними провадив один з найактивніших теперішніх відділових секретарів, секр. найбільшого в Канаді 432 Відд. УНСоюзу, що нараховує тепер 1565 членів та який у березні здобув пер-

ше місце в цьогорічній організаційній кампанії, п. Богдан Зорич. Головою цього Відділу є відомий місцевий діяч і один з піонерів союзного руху в Канаді, п. М. Молта. 432 Відд. УНСоюзу, який при співпраці інших місцевих Відділів та головно вкладаючи велику працю його секретаря був організатором усіх згаданих союзних імпрез впродовж минулого кінця тижня, уже добігав до завершення своєї організаційної квати, здобувши в цій кампанії 75 нових членів, із призначеної йому квоти 100 членів. П. Б. Зорич, відкриваючи нараду та вітаючи гостей, вказав загальною на велику службу УНСоюзу в організаційному житті українців Канади і з'ясував кілька його найактуальніших теперішніх проблем та звернув увагу на велику зокрема організаційну можливість в майбутньому.

Лестер Пірсон — лавреатом Нобеля за заслуги для миру

Стокгольм. — Колишній канадський міністер закордонних справ Лестер Пірсон дістав нагороду Нобеля за заслуги для світового миру на 1957-ий рік. Офіційно передають Пірсонові нагороду на спеціальній церемонії в університеті в Осло 10 грудня 1957 р. Матеріальна вартість цієї нагороди — 208,000 шведських крон, себто коло \$40,000. Комітет, який признає щороку цю нагороду, складається з 5-х осіб, що їх вибірає норвежський парламент. На його чолі стоїть тепер Гуннар Ян, колишній директор норвежського державного банку. Лестер Пірсон, що має тепер 60 років, був впродовж семи років канадським міністром закордонних справ, а в закордонно-політичній службі працював впродовж 30-х років. Він відійшов від неї щойно в цьому році, коли вибори програв його ліберальна партія в Канаді. Загально вважають, що признаючи Пірсонові нагороду миру є подякою признаючи його в НАТО і Об'єднанні Нації, бо в обох тих організаціях Пірсон був дуже активний. Нагороду йому дістали в минулих роках м. і. президент Теодор Рузвельт

Лестер Б. Пірсон

Західно-німецька армія відбула маневри

Бонн. — В минулому тижні частини нової західно-німецької армії відбули в південній частині Баварії перші після останньої війни маневри з численними обсерваторами з посеред високих старшин країн НАТО. У маневрах взяла участь головним чином четверта західно-німецька дивізія, яка проте із своїх 7,000 воїків мусила кругло 1,000 залишити в касарнях — хворих азійською інфекцією. Крім цього маневри відбула гірська дивізія і третя моторизована дивізія. Західна Німеччина перевезла вже під командування штабу НАТО три піхотні дивізії, які проте не мають ще повного складу 12,000 старшин і воїків, а дійшли лише до 60-70 відсотків своєї передбаченої сили. Дві нові панцерні дивізії будуть передані до НАТО в січні 1958 року, але вони теж ще не будуть у 100 відсотках повні. Військовий референт з „НПТайме-с“ Генсон В. Болдвін, який привітав цим німецьким маневром та відношенням до новотвореній західно-німецької армії, з признанням стверджує дисципліну і високий виш-

кільний рівень цієї армії, дарма що панус в ній „демократизована“ система, особливо у відношеннях між старшинами й воїками, у способі життя і харчування воїків, у титулярі і т. д. Командантом четв'ї дивізії, яка переводилася до головних маневрів, є ген. Гельмут Леґерер.

В Еспанії страшна катастрофа повені

Валенція. — В Еспанії сталася в понеділок 14 ч. м. найбільша катастрофа повені за останніх 50 років. Третє найбільше еспанське місто Валенція з 1/2 мільйонним населенням було цілий день відрізане від світу, бо були перервані всі сухопутні шляхи, пошта і телеграф та телефон. Внаслідок довгих дощів і шторму у західній частині Середземного моря, виступили з берегів ріки Турія і Паламчія. 40 осіб втопились на передмістях Валенції. Десятки тисяч осіб з Валенції і довколишніх містечок та сел залишилися без домів и м. Першу поміч подавали гелікоптери.

ВІЙСЬКО ЄГИПТУ В СІРІЇ СТВОРЮЄ НОВУ СИТУАЦІЮ

Бейрут. — Поява єгипетського війська на території Сирії створила нову політичну ситуацію, до якої треба було пристосувати й американську політику на Середньому Сході — стверджують часописи. Турецькі джерела подають, що загальною прибуло до Сирії, починаючи від 15 вересня ц. р., коло 5,000 єгипетських воїків, — американці твердять, що їх нема більше як 1,000—2,000. Це невелике число, яке не має значення щодо військової сили. Проте воно підносить престиж Єгипту в цілому арабському світі та скріплює моральний натиск на про-західній арабській державі, щоб вони відпекались зв'язку з т. зв. доктриною Айзенгавера. Король Сауд вже заявив, що він ніколи на неї не погодився був, а саме тепер у Лівані й Йорданії йдуть наради, щоб відумати таку формулу, яка назавжди відкинула б зв'язок тих держав з доктриною Айзенгавера, а насправді зберегла б надалі добрі взаємини тих держав з ЗДА. Єгипетське військо розташовувалося довж сирійсько-турецького кордону. Вони дійшли до Алеппо, міста за 30 миль від Туреччини. Часописні комен-

татори не виключають, що вислання туди єгипетських військ не тринило виключно внаслідок сирійсько-сирійських розмов в Каїро, коли-то 11-го мин. міс. шеф штабу сирійської армії ген. Афіф Бізрі прибув до Єгипту, але внаслідок совєтської ініціативи. Совєти вважають, що єгиптяни в Сирії змінять про-совєтської настрої. І дійсно, головою сирійського парламенту вибрано про-совєтсько-го політика Акіри Гурами, лідера екстремної націоналістичної партії, яка — як це не дивно — обстоює співпрацю з Совєтами проти „західних імперіалістів“.

У понеділок 14 ч.м. вернувся з короткої відпустки до своєї праці у Вашингтоні державний секретар Дж. Ф. Доллес. Тому, що це йому особисто приписують авторство згаданої доктрини Айзенгавера, яка у практиці не виявилася корисною для впливу Америки на Середньому Сході і не зуміла припинити поширення тамосінь совєтських впливів, — гадають, що державний секретар Доллес тепер намітить нову тактику, як поставитися до нової ситуації на Середньому Сході.

Югославія визнає Східну Німеччину

Бонн. — Югославський амбасадор у Західній Німеччині Дусан Кведер подав офіційно до відомої західно-німецької уряду, що Тіто вирішив визнати Східну Німеччину за „реальну дійсність“ і тому намірився дипломатичні взаємини із східно-німецьким комуністичним урядом. Ця подія — це удар для західно-німецького закордонної політики і всього престижу Німецької Федеративної Республіки. Уряд канцлера Аденauera заявив був давно принципове становище, що тільки він є легітимним представником всього німецького народу і тому проголосив, що Німецька Федеративна Республіка не втримує дипломатичних взаємин з тими державами, які визнавали

муть східно-німецький комуністичний режим та втримуватимуть з ним дипломатичні зв'язки. Єдиний виняток Західна Німеччина була зробила для СССР. Тепер Західна Німеччина поставила перед трудною ситуацією: чи вона має зрівнати дипломатичні взаємини з Югославією, чи продовжувати їх? Саме нещодавно Західна Німеччина дала Югославії на 99 років позики у висоті 55 мільйонів доларів, з якої Югославія закуповує в Західній Німеччині різні товари. Югославія, яка була єдиною комуністичною державою, яка не визнавала Східної Німеччини, змінила тепер ту свою політику під сильним натиском з боку Москви на навіть з боку комуністичного диктатора Владислава Гомулки.

Від поліційної системи до повної свободи ...

Бонн. — Ідучи з Москви на Захід — подорожний репортаж почерез три світи — описує свої враження представник „НПТайме-с“ Джеймс Рестоу, якого три тижні інтерв'ю з Нікітою Хрущовим наробило в минулому тижні багато шуму у світі. Переїздячи Польщу — зауважує Рестоу, якого три тижні інтерв'ю з Нікітою Хрущовим наробило в минулому тижні багато шуму у світі. Переїздячи Польщу — зауважує Рестоу, якого три тижні інтерв'ю з Нікітою Хрущовим наробило в минулому тижні багато шуму у світі.

кожному кроці поліційні ревізії, перевірка документів, допити. Зате, в'їхавши до Західної Німеччини — відразу інший світ. Найбільша різниця — твердить Рестоу — між недіями в Совєтах і на Заході. В СССР — неділя це день метушливих господарських і персональних покупок, наче субота на Заході. Неділя ж на Заході — це переддень церковної давни, що викликають набожний настрій, — люди замовні і відважніші. У Східній Німеччині на в СССР.

У СВІТІ

● У Цейлоні, в літньому містечку Нувару Елія, помер у минулий четвер на удар серця під час подорожі 66-річний адвокат, чільний правник, колишній голова американської Апеляційної Суду в Німеччині, Вільям Кларк, що викликав кілька сенсацій своїми судовими присудами. Як старшина відзначений за хоробрість, брав участь у першій і другій світовій війнах. Внаслідок гострого конфлікту з високим комісаром ЗДА в Західній Німеччині у 1953 році — а його відібрано дипломатичний паспорт, а самого його примусово вернути до ЗДА.

● Два поліції, Зігфрід Чандерна, 25 р., і Едвард Юрасек, 30 р., перепили в самій близькій рибку Марк біля австрійського містечка Марх над чеським кордоном і звернулися до австрійської влади з просябою признавати їм право поліційного зброю.

● Німецький генерал Ганс Шпайдел, шеф штабу армії Гоммеля у другій світовій війні, а тепер командант наземних військ НАТО в Середній Європі, минулого тижня мав великі

прикраси під час своєї дводенної візиту в Норвегії, куди приїхав для переговорів із норвезькими старшинами. На його дачу біля Осло зібрався юрба обурених норвежців, і його літак скеровано на військове летовище. Демонстранти з пірфорою кидали на англійського генерала Сеєлія Сугдена, що прибув майже в той самий час до Осло. Шпайдел ніде не показувався в Норвегії. Норвежці ще не забули жорстокої німецької окупації.

● У Каїро відбулися минулого тижня демонстрації різноманітних національних студентів, що їх дістали вони від своїх урядів. Коло сотні етіопських студентів старовинного мусульманського університету в Аль Азхарі демонстрували перед етіопським амбасадом, а група арабських студентів з Сходу здемонструвала емісєнське посольство і подала портрет імяна диктатора, Семеу Чорн студенти з Уганди, Того і Камеруну, чимось вдерлися до швейцарського посольства і розбили в ньому меблі.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗДА ПРИМАЮТЬ ВИКЛИК

Потраєння, що його зазнала американська нація може не так зв'язати з випусненням Советами штучного сателіта, як з усвідомленням факту, що Москві повелось випередити Америку не тільки в цій "сателітній" справі, але передусім у ділянці міжконтинентальних балістичних ракет, з допомогою яких Совети випустили свого "сателіта", можна порівняти в деякій мірі з тим страхом, що поплив був Америку після японського нападу на Перл Гарбор. Поруч із пригнобленням, викликаним свідомістю "дошкундливої поразки", як це називав справу із Советським "Спутником" де-то з вилітанням американців, і в урядових і у військових колах, як теж серед широких мас американського народу, кріпше бажання і воля направити шкоду, спричинену до теперішнім занедбанням як будівництво і сконцентрувати всі зусилля й заходи для доздобути того місяця, що його ЗДА повинні займати з огляду на свій індустрічний і мілітарний потенціал.

Дуже корисною з цього погляду буде напевно глибока і всебічна критика до теперішньої американської політики і ставлення компетентних кіл, зокрема багатьох сенаторів і конгресменів, до советської загрози і конечності протидіяти їй. Критика ця, ведена політичними та військовими експертами і всією американською пресою, інколи дуже суворі і вимагає радикальних змін не тільки в ділянці дозброєння і розвитку таких ділянок, як будівництво міжконтинентальних ракет, але передусім у напрямку основної реформи всієї американської системи виховання і в подальшому мобілізації та вишколу нових генерацій дослідників, науковців і конструкторів.

Ситуація для З'єдинених Держав дуже поважна; тож іде про те, чи не бути ЗДА, про осягнення перемоги ідеї свободи над системами комуністичного тоталітаризму. Альтернатива для ЗДА однакова: пережити ініціативу в своїй руці, а ні — то що ініціативу продовжуватимуть Совети всіма можливими засобами, що їх може zorganizувати і сконцентрувати тоталітарний режим.

Фурор, що його советський "Спутник" викликав серед американського громадянства, не тільки посилює обурення, перестороги і критики, що лунають сьогодні з усіх боків, доводячи, що американська нація пробудилася із до теперішнього летаргічного збайдужіння і загодується до єдиного, що сьогодні на потребу — до акції. З цього погляду випущення "Спутника" може мати переломний, навіть цілком небажаний для Москви наслідок: сколикувати американською опінією і Совето, воно сконсолідує американську націю не тільки до нових починів і дій, але і до перемоги, як це вже було багато разів в американській історії.

Уже сьогодні напружуються головні лінії, потенції для проведення основних реформ і змін. Поруч згаданій вище вимоги зорганізувати всю американську систему середньої та високошкольньої виховання і збільшити всі дослідницькі кадри, накреслюється конечність основних змін в американському оборонному плануванні, особливо ж у діяльності самого секретаріату оборони, що досі, внаслідок витворених внутрішніх обставин, був наставлений не так на побороювання зовнішньої небезпеки, як на торг з Конгресом і його комісіями в справі такої чи іншої логіки оборонного бюджету. В подальшому конкретизуються всі більше вимоги проведення основних змін і в стратегічному плануванні ЗДА, і в усій побудові американської розвідки, що мала б бути тим чинником, який не тільки сигналізує про небезпеку, але і з'ясовує її розміри і засяг. І вінки: вже сьогодні все актуальнішою стає конечність реорганізування й уніфікації американських збройних сил в тому напрямку, щоб усунути всю непотрібну ривалізацію поміж ними і щоб додати якнайкращого і якнайбільше скоординованого їм ділення.

За позитивне явище треба аважати й те, що багато сенаторів і конгресменів зрозуміли помилковість свого до теперішнього, виключно фінансового ставлення до справи оборонного бюджету. З їхнього боку піднісся все частіше домагання скликати надзвичайну сесію Конгресу й ухвалити потрібні для національної оборони додаткові фонди.

Нарешті, треба підкреслити, що й уряд, зокрема през. Айзенгауер, усвідомивши повнотою всю вагу справи, вже почав — навіть не зважаючи на тимчасову недостатку асигнованих фондів — низку конкретних заходів, щоб вивести ЗДА із теперішнього, треба думати, хвилевого імпульсу, і до речі прискорити справу продукції не тільки міжконтинентальних ракет, але й штучних сателітів, що, як це подано відомо, перевищає своєю ефективністю і можливостями советського "Спутника".

НАНАДА І ЗДА

В перших двох днях минулого тижня відбулася конференція 4-ох канадських міністрів і 4-х членів кабінету президента Айзенгауера, на якій обговорювало економічні відносини між цими двома "усвідомленими і заприязненими країнами. Про висліди конференції видало комунікат, в якому повідомляється, що ЗДА погодилися на деякі поступки Канаді в справі торгівлі пшеницею. Канадська делегация дістала від американських делегатів запевнення, що ЗДА припинять продавати державні запаси своєї пшениці за чужу валюту, а також вимінювати їх на інші товари державам, яким звичайно продає пшеницю Канада. Канадські міністри обіцяли не посилювати своєї торгівлі з країнами англійського коммонвелту через зменшення митних оплат і заявили, що Канада вітас приплив американських капіталів і бажас, щоб між американськими компаніями й канадськими фірмами були якнайтісніші взаємини.

Щоб зрозуміти генезу цієї конференції, треба подивитися на те, які настрої панували перед нею в Канаді у відношенні до ЗДА. Теперішній прем'єр Канади Джон Діфенбекер ще під час виборчої кампанії заявляв, що старатиметься зменшити торговельний дефіцит своєї країни із ЗДА, який минулого року становив 1,298,000,000 доларів. В минулому місяці, промовляючи на форумі в Дартмутському коледжі в ЗДА, він сказав, що в Канаді часто говорять про "економічну колонізацію" Канади Америкою, бо американські капітали творять більшість у багатьох канадських підприємствах. Діфенбекер навіть піддавав під сумнів дієвість незалежності Канади, бо, мовляв, основні ресурси цієї країни і її промисловість знаходяться в руках чужинців.

Економічний співробітник пресового концерну Скриппс-Говард, Вільям Лонггуд, обізвав Канаду і переїзди ініціативу в справі відносин тієї країни із ЗДА. Один провідний журнал поставив питання руб.: "Хто в дієвості володіє Канадою?" Численні канадці твердили йому, що Канада — це американський "сателіт", деякі казали, що "Канада — це хвіст американського паперового змія", інші — що "ЗДА дивляться на свого північного сусіда, як на ще одну "республіку бажання". Один канадський урядовець заявив: "ЗДА вже наперед знають, що Канада піде з ними, бо не має іншого виходу. Але ЗДА повинні прийняти нас заплатити, що ми в цій справі думаємо".

Канадці нарікають не тільки на "економічну колонізацію" своєї країни. Їм не подобається й те, що також культурні американські впливи дедалі посилюються. Канадці не можуть конкурувати своїми власними культурними цінностями, як часописи, журнали, радіо, телевізії і т. п., бо все це приходить із ЗДА і має великий вплив, головним чином на канадську молоддь. Напруження між Канадою

і ЗДА викликають також емоції. Один готельний портієр нарікав на ЗДА через те, що 25 років тому не міг дістати в Бостоні праці, а власник крамниці не любив Вашингтон через те, що він не підтримував англійсько-французької інвазії в Єгипті.

Оці всі жалі на Америку набирають ще більшого значення в зв'язку з зростанням канадського націоналізму після закінчення другої світової війни, коли Канада стала вповні самостійною державою, хоч і залишилася членом комонвелту.

Канадці нарікають на ігноранцію американців в канадських справах і дивуються, коли вліт бачать американських туристів в Торонто з лещетарським вярдом. Давніший канадський міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон казав: "Американці майже не зачімають свого північного сусіда, але одночасно піклуються лагати їхні американськими державами. Американці не люблять, коли Канада робить щось таке, що їм не до вподоби".

Американцям не подобається, що тепер канадський долар на 5 центів дорожчий американського, але довгі роки вони вважали за нормальне явище те, що американський долар був дорожчий за канадський. Канадці хочуть бути рівноправними американським партнерам-сусідами, а проте, як пише один канадський фелетоніст, Пірсон завжди, після того, як Доллес каже "я", каже "і я також", а деколи Пірсонове "і я також" навіть випереджає Доллессове "я".

Легкозаявлення американським Канаді додають канадцям і в тому, що фірми з американським капіталом відсепаруються від місцевого життя, затруднюючи в більшості американців, не допускають канадців купувати уділи, купують знаряддя в ЗДА і не хочуть жертвувати на місцеві добродійні цілі, мовляв, на це треба дозволу від центрів в ЗДА. Канадці радо признають, що їхній добробут завдячує своєму існуванню американським інвестиціям, але хочуть бачити іншу поведінку американців, які працюють в їхній країні. Як ми згадували вище, Вашингтонська конференція з 7-8 жовтня свідомо приплив американських капіталів до Канади. Але в комунікаті про цю конференцію висловлено також побажання, щоб "між американськими компаніями і канадійцями були якнайтісніші взаємини".

Щоб зрозуміти острах Канади перед американським капіталом, треба пригадати, що американці контролюють більше як половину канадського виробництва. Відомий журнал "Меклін Магазін" недавно ствердив, що від 1945-го року кожного дня із ЗДА до Канади надходять інвестиції в сумі трьох мільйонів доларів. Ці інвестиції подвоїлися після війни і тепер становлять 11 мільйонів доларів. Протягом 50-ох років закордонні інвестиції в Канаді збільшилися на 1,200 відсотків, і немає іншої країни в

НОВЕ ІНТЕРВ'Ю ХРУЩОВА

Оприлюднений в минулому четвер 10 ц. м. повний текст 31-годинного розмови одного з передових співробітників "НПТаймсу" Джеймса Рестона, з Нікітою Хрущовим, став черговим документом советської політики і пропаганди. Правда, в ньому так багато найлакшнішого сорту з трафаретними зворотами демагогії, що західні коментатори не певні, з якого погляду розглядати той документ: чи поза тією розмовою крилася глибока політична ціль і чи Хрущов мав замір промовити своїми завагами шлях для конкретних ходів советської політики в найближчому часі, чи це було просто шумання газетного матеріалу американською газетою та використання Хрущовим нагоди для суто пропагандивного фосверку.

Світ, де б було стільки чужого капіталу.

Канада користас з американським капіталом, який приносить їй добробут, дає працю її громадянам і упродовж років донадає чисту рильничу країну. Але канадійцям дещо не подобається в американській господарстві в Канаді. Американці вивозять з Канади деякі сировинні, переробляють їх на промислові товари в ЗДА, і потім продають їх Канаді. Канада купує 75 відсотків свого імпорту в ЗДА, але продає Америці тільки 60 відсотків свого експорту. Ми вже згадували, що внаслідок цього Канада має торговельний дефіцит в торгівлі із ЗДА в сумі 1,298 мільйонів дол. річно. Канадцям не можуть конкурувати на американському ринку з огляду на високі митні оплати в ЗДА.

Однак, найіскучішою для Канади справою є її пшениця, бо і вона має харчову надлишку і не знає, що робити з нею, коли ЗДА починає позбуватися своєї надлишки харчів при допомозі т-завообміну та продажу свого зерна за чужу валюту. Канада має 700 мільйонів бушлів пшениці, і їй вже бракує елеваторів для перехранування цих запасів. Канадський міністер торгівлі, Гордон Черчилл, заявив недавно, що минулого року Канада, внаслідок реалізації Америкою своєї пшеничної надлишки, продала пшениці на 40 мільйонів бушлів менше, як в попередньому році.

На конференції в Вашингтоні представники ЗДА погодилися не відступати від загальноприйнятих норм у закордонній торгівлі, не обмінювати американську пшеницю за інші товари та не продавати її за чужу валюту.

Таким чином прийшло до порозуміння між цими двома сусідніми країнами в двох найважливіших справах: в справі американських інвестицій в Канаді і в справі продажу пшениці. Можна сподіватися, що конференція в Вашингтоні причиниться до того, що між Канадою й ЗДА і далі пануватимуть приязні взаємини, які допоможуть усунути й емоційні упередження канадійців до американців. Во Канада потребує ЗДА, і навпаки.

Скільки там було пусто балаканини того стилю, що його започаткували дієві особи жовтневої революції 1917-го року, хай докажуть такі коротенькі цитати: "Ми завжди підтримуємо мирне співіснування між країнами різних соціальних систем, миру співпрацю соціалістичних і капіталістичних держав... Ми не масмо клас, заінтересованих у загартуванні чужих земель і поневолюванні чужих народів, заінтересованих у робленні грошей на перегонах у зброю... Комуністична ідеологія — це найгуманніша ідеологія у світі... Уважасмо, що не ма нічого вартіснішого в світі, як людина, і тому не щадимо ніяких зусиль, щоб охоронити людство від загроз нового світового нещастя... Загальновідомо, що в полєдні війнах багато держав з теперішньою соціалістичною системою віднали від капіталізму. Отож, третя світова війна закінчиться неминуче загальною капіталізму... Необхідно усунути небезпеку війни, заборонити атомову зброю, зруйнувати її складу, значно зменшити всяку іншу зброю і скоротити військові бюджети, встановити довір'я між народами, скасувати штучні бар'єри у розвитку торговельних і культурних взаємин, скріпити взаємну пошану для незалежності інших країн і не втручатися у їхні внутрішні справи... Обмін ідеями і інформації не може сісти недівір'я і ворожнечі між народами... Ми переконані, що соціалізм житиме, а капіталізм помре... Війни можуть розпалювати і вести тільки імперіалісти. Тому народи захопити такої соціальної системи, яка забезпечуватиме їх проти війни... Ми, комуністи, проти такої нелюдності (як війна)... Ми цілком певні, що в теперішньому змаганні соціалізму й капіталізму перемога буде по стороні соціалізму, тоді як капіталізм невіддільно зникне з історичної арени, так, як зникла феодальна система, відступивши місце капіталістичній... Ми є суверенна соціалістична держава з іншою філософією, яка радикально різниться від капіталістичної філософії і є передусім непомирно людянішою, ніж філософія капіталістична... Звичайні люди не мають чого боятися, але капіталісти боятися за свої зиски і витискають золото з поту і крові робітників. А як вони це роблять, то ви певно самі знаєте... Советський Союз у скорішому часі, як 40 років, залишить далеко позаду себе З'єдинені Держави в ділянках промислової і сільськогосподарської продукції на кожну голову свого населення, якщо ЗДА розвиватимуться далі по капіталістичній лінії... У нашій країні рівень продукції немірно зростає. Будуть створені всі передумови для масового виробництва на й різ народніших товарів. Години праці будуть скорочені до мінімуму, бо машини й продукційна організація зроблять дальший великий поступок... Усі соціалістичні країни тісно пов'язані взаємними інтересами, цілями і

спілками, друга частина — це кооперативна організація, а третя — суто політична. Партія Праці має в собі більше як 6,500,000 членів. Після війни партія Праці перемогла у виборах до парламенту й дійшла до влади до осені 1951 р., коли вибори виграла Консервативна партія. Тепер, наслідком фінансових труднощів країни вплив партія Праці в масах дещо зменшився, що виявилось в доповняльних виборах. Конференцію відкрила голова партія Праці, посолка до парламенту, Маргарита Гербісон. Вона не розмістилася членів Екзекутивного Комітету партія, на чолі з лідером партія Г. Гейтсделлом. Загальну увагу викликала атлетична постаць А. Бівана, що недавно вернувся з поїздки до Польщі й СРСР. На окремій платформі сиділи запрошені гості, делегати соціалістичних партія різних країн, між ними також від України проф. Панас Феденко. Конференція була ведена в бойовому і одночасно в дипломатичному тоні. Консервативний уряд провів через парламент дуже непопулярний серед робітників меканічний закон, а недавно цей уряд видав розпорядок про підвищення відсотків за позички до 7%. Оборона держави вимагає величезних витрат і це одна з причин зросту цін на товари, що відівають маси. Ці моменти промови на конференції використали для пропаганди проти консервативного уряду, як також справу підвищення пенсій для старих людей.

Великі дебати на конференції викликав проєкт Екзекутивної — використати акції спільки в інтересі держави. Згідно з цим проєктом, уряд має придбати акції в різних підприємствах, щоб держава стала "тихою спільницею" капіталістичних підприємств і від того мала зиски. Цей проєкт прийнято величезною більшістю на конференції. Партія не відмовляється від дальшої націоналізації підприємств, але лишас майбутньому уряду вільну руку в цій справі. Давній, соціалістичний діяч, бувший міністер в уряді К. Еттли — посол Шінвель — критикував проєкт дуже дотепно: мовляв, майбутні конференції партія Праці перетворяться в "З'їзди акціонерів", а партійний щоденник "Дейлі Гералд" буде зватися "фінансова газета". Але більшість конференції затвердила проєкт про участь держави в акційних спілках. Обговорення за кордонної політики викликало гарячу дискусію. Для багатьох громадян Британії була великою несподіванкою промова посла Бівана, який переконував більшість конференції, що соціалістичний уряд не зможе "ліквідувати" атомові бомби, бо цим "чи" зможе зміцнити мир у світі. Можна думати, що Біван, побувавши за залізною заслоною, переконувався, що Хрущов з товариством зовсім не думають про "гуманність", а надіються силою підкорити своїй диктатурі цілий світ. Бівана уважають за майбутнього міністра закордонних справ, і до його слів всі уважно прислухалися.

Партія Праці, що під проводом К. Еттли претянула в 1945 році до ліквідації староанглійського колоніалізму, хоче в разі перемоги в виборах до парламенту, розв'язати проблему Кипру. Конференція прийняла одностайно рішення, щоб Британія давала один відсоток свого національного доходу на допомогу відсталім народам Азії та Африки.

На конференції в промовах підкреслювалося необхідність єдності партія, бо це одна з передумов для перемоги в виборах до парламенту. Вибори до парламенту 25 травня 1955 року партія Праці програла в великій мірі через внутрішні незгоди. Т. М.

НАДІІ АНГЛІЙСЬКИХ СОЦІАЛІСТІВ

Лондон. — У першому тижні ц. м. відбула свої п'ятиденні наради конференція партія Праці в Брайтоні. Це за чергою 56-та конференція партія, отже мас вона за собою більше як півстоліття організованого життя.

Партія Праці складається з різних частин: основу творять мільйони робітників, zorganizованих у професійних

братерською соціалістичною солідарністю... Зміни у світі йтимуть по лінії, що її до складу визначили Маркс, Енгельс і Ленін у своїх теоретичних працях. Ми, комуністи, глибоко віримо в перемогу марксо-ленінської науки... На заклику уряду Мадярщини ми не завагалися і поспішили з допомогою, навіть при власних втратах, робітничій класі і селянству Мадярщини, щоб перебороти контрреволюцію і оборонити соціалістичні досягнення мадярського народу проти затьї імперіалістичної реакції... На жаль, вони (західні держави) зосередили всі свої зусилля, щоб підірвати дух Женеві і перешкодити дальшому відпружуванню міжнародної атмосфери... Так знаєа докторна До-леса-Айзенгауера стала димовою заслоною для безсередньої американської інтервенції у внутрішні справи близько і середньосхідних країн, як це сталося в Йорданії, для політичного і військового натиску на незалежні держави, як ось Сирію, і т. д. Советського Союзу не можна вивувати в усіх агресивних ділах... Американські керівні кола (після створення в Сирії слухняного їм уряду) поведи б політику умирляння арабських країн американськими імперіалістами і перетворили б їх в американську панцизну провінцію. Насправді це було б колоніальне не вільне нищення, хоч і в іншій формі. В усьому верховодили, це не був би французький чи англійський, але американський імперіалізм, не менше жорстокий і безпопадний..."

Таких цитат можна було б навести ще більше. Трудно знайти бодай одну відповідь Хрущова на ділові запити Рестона, щоб большевський диктатор не всадив туди отаких пропагандивних роздичок, інколи взагалі обмежувались лише ними. На деякі конкретні запити Рестона, напр., щодо розвитку внутрішніх подій в СРСР після смерті Сталіна і щодо речового становища Совєтв до окремих точок західної пропозиції в справі роззброєння — Хрущов взагалі не відповів. Він попросив подати йому всі запити на письмі і потім довго відчитував свої відповіді з писаного тексту, доповнюючи його різного роду завагами. Рестона майже не допускав до слова, бо після найкоротшого його запиту на йогошув довгу пропагандивну тираду. А щоб можна було потім ще й обічати їй від таких зворотів, які могли б пошкодити Советам (як ось вислів, що Туреччина "одного дня не переживе війни"), то Хрущов не погодився (Закінчення на стор. 3-ій)

Дорога переходить в зигзагувату серпентину. Вона довга-предовга. Тут майже зовсім немає доріг і вид на довільні гори став все повніший. Видноколо поширюється за кожним кроком, відкриваючи щораз нові риди хребтів з засніженими верхами. На висоті 9000 стій зрівнюється з верхом Гаф Дом, який чимраз далі починає маліти. Тим часом ген уторі над нами показується біла гладка скеля, що виглядає неначе острівцем. Це вже, певно, шпиль нашої Клоудс Рест, і ми починаємо журитися, чи вистачить це нам сил. Однак, підійшовши ближче, переконаємося, що це — тільки скеляста віднога верха, а його самого це не видно. Це розчарує і знесилить. Найбільше знаки даються нам наші напелечники, що вгризлися в плечі і спину. На щастя, тут дещо холодніше. Віджильямо себе цитриною з цукром, бо на щось солідніше немає апетиту. Знов довгий закут кам'янистої стежки, і нараз перед нами, наче гострий ріжок морозива, замайорів шпиль

Клоудс Рест, весь з білого каменю. Тут багато сонця, і в нас вступає новий дух, хоч далі вже треба спитатися рюкми, ногами і всім, чим можна собі допомогти. О 6-ій год. ми — на верху. Висота 9929 стій. Вид, що розгорнувся кругом нас — це справжня заплата за цілоденний труд, бо і якої ж красної заплати можна сподіватися?

Великі дебати на конференції викликав проєкт Екзекутивної — використати акції спільки в інтересі держави. Згідно з цим проєктом, уряд має придбати акції в різних підприємствах, щоб держава стала "тихою спільницею" капіталістичних підприємств і від того мала зиски. Цей проєкт прийнято величезною більшістю на конференції. Партія не відмовляється від дальшої націоналізації підприємств, але лишас майбутньому уряду вільну руку в цій справі. Давній, соціалістичний діяч, бувший міністер в уряді К. Еттли — посол Шінвель — критикував проєкт дуже дотепно: мовляв, майбутні конференції партія Праці перетворяться в "З'їзди акціонерів", а партійний щоденник "Дейлі Гералд" буде зватися "фінансова газета". Але більшість конференції затвердила проєкт про участь держави в акційних спілках. Обговорення за кордонної політики викликало гарячу дискусію. Для багатьох громадян Британії була великою несподіванкою промова посла Бівана, який переконував більшість конференції, що соціалістичний уряд не зможе "ліквідувати" атомові бомби, бо цим "чи" зможе зміцнити мир у світі. Можна думати, що Біван, побувавши за залізною заслоною, переконувався, що Хрущов з товариством зовсім не думають про "гуманність", а надіються силою підкорити своїй диктатурі цілий світ. Бівана уважають за майбутнього міністра закордонних справ, і до його слів всі уважно прислухалися.

Партія Праці, що під проводом К. Еттли претянула в 1945 році до ліквідації староанглійського колоніалізму, хоче в разі перемоги в виборах до парламенту, розв'язати проблему Кипру. Конференція прийняла одностайно рішення, щоб Британія давала один відсоток свого національного доходу на допомогу відсталім народам Азії та Африки.

На конференції в промовах підкреслювалося необхідність єдності партія, бо це одна з передумов для перемоги в виборах до парламенту. Вибори до парламенту 25 травня 1955 року партія Праці програла в великій мірі через внутрішні незгоди. Т. М.

Оксана Волчук

ВЕРХАМИ СІЕРРИ НЕВАДИ

(З мандрівного щоденника)

(3)

Стежка в'ється попіл саму Глейсіер Поінт, яку важко схопити одним поглядом. Вона вся в дрібних гранітних фалдах і її спина майже вертикальна. На самому верху, наче коробочка єринця, лежав помітний готель.

На одному із дворівнів надоганяємо це одного мандрівника. Це цікава зустріч. Він в коротких штаних, без сорочки, з невеличкою торбичкою на плечі. Крок у нього розмірений і витриманий. Виявляється, що це наш земляк з-під Могилева, хоч і не українськ, і має 77 років. В Італійській війні з 1900 року, а в Іспанській війні з 1936 року, він 15 років тому рантм подібним туристично і з того часу кожне літо перебуває в горах. М'яса він майже не їсть, зате багато споживає ярини та овочів, — знаєшита рецепта, як заховати турість

на старші літа і виглядати на 20 років молодшим.

Нас минає палка копейце одна із "прогулянок верха", з провідником і охороною. На конях самі молоді люди, і наш старичок сидить на коні, як можна, маючи 20 років, мучити біду знову знову, коні є парі власних здорових коней. Довідаємося, що ці молоді люди вирушили з долини всього на одну годину пізніше від нас. Знову ідемо лісом. Сонце зближається до полудня, і стає гаряче. Поїдм чорною скелею виходимо на берег глибокого кенйону, звідки розгортається вид на могутній водоспад Невадз. Величезні клуби сніжовиболіни чини зі страшною силою снадують з висоти 600 стій вниз. Рів водоспаду губиться десь на дні кенйону і до нас не доходить.

За кілька хвилин ми вже там, де бере свій початок водоспад. Це невеличке з білого каменя збудоване і кругом затісне плато, по якому спокійно пливе Мерсед подібний тут радше до потоку, ніж до ріки. Тільки білі рятункові колеса та написи, що забороняють переходити річку вбід, вказують на небезпеку.

Не можемо відмовити собі приємності помитися. Після цього зразу стає свіжо і кудись зникає втома. Смачно заїдаємо наші "сандачі" і пригадуємо до патшні, голівно синіх чубатих "джейлів", що бігають довкола нас, збираючи окурки хліба, не даючи зловити себе на плавку фотоапарата.

Посиданнями, підходимо до водоспаду. Рів води заглушує слова, а колосальні валуни піни здається ось-ось зірвуть тонку залізну огорожу і понесуть її разом з нами в глибину холодного провалля. Справді, крутиться в голові. Обіцяємо собі ще раз побувати тут в поворотній до розі, а тепер трохи надасмо ходи, бо вже перша година. Наш "землячок", тим часом попоївши, заклад руки

під голову і заснув в тіні гіллястої смереки.

Обминаємо скелястий стіжок Ліберті Кеп, і переходимо невеличкий горбок, за яким відкривається Мала Долина Посемайт. Вона вже на висоті 6000 стій і відома своєю типовою рослинністю. Тут поміж кедрми та "жовтою" сосною зустрічаються височенні "дзукрові" сосни, що вогнені скидають величезні на 30 палів шишки. Багато тут зеленого "джуніперу", білої і червоної смереки, а з листковими — дуб і струнці, ніжні аспен із своїми срібно-зеленими серцеподібними листочками, що тріпочуться від найменшого подуву.

Правую стороною пливе доволі широка в тому місці Мерсед, але її плесо майже нерухоме і від зарослого молуни діла лясаво зелене. По лінійну боці зовсім зблизка обходимо Гаф Дом, що виглядає наче тудуб якогось колосального зліра, що вилітається на сонці.

Цього верха, до речі, не могли здобути аж до 1875 року, бо до того часу невідомо була техніка "холодження тертям" (рікшин клімбінг) по

гладким гранітним скелях і не було ще черевиків з гумовими підшвами. Розвідка експедиції 1864 р. проголосила цій верх "недоступним", але все ж таки зайшовся сміливцем, що сам-один виліз на його підбій. Це був шотландець Джордж Г. Андерсон, тесть і будівничий догір. Розтаборившись у цій тихій сілдовині, він розкладав кузю, призвавши перед ним залізних прутів на півцялі діаметром та довгу лину. Ковальським способом він позастроював пруту та довірив до них "ока", виготовивши таким чином щось на зразок живих в альпіністичні пітонів. Проперчувавши діру в гранітні гори

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ” ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕД-ПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ”!

Д-р Петро Мірчук

ЧОТИРИ УКРАЇНЦІ ПЕРЕД СУДОМ У ЮГОСЛАВІЇ

(2)

У боротьбі проти Москви.

Що ж до своїх дописів і статей, то він, Шлапак, писав їх у дусі боротьби українського народу проти Москви, яка поневолює український народ. Боротьба українського народу за визволення з-під московського ярма ведеться скрізь, де живе український народ, і він, почувачи себе сином українського народу, бажав теж взяти участь у цій боротьбі.

„Він мішасте” українську політичну еміграцію, яка є антисоціалістичною і реакційною, з українським народом на його рідній землі, — пробус збити підсудного прокурора. — Український народ на своїй рідній землі є свободним, а вільна Українська Союзна Республіка членом Союзу Східноєвропейських Республік, маючи повну згоду і право відділитися, якщо б цього забажала”.

„Ні, — обстоює твердо обвинувачений, — український народ не є вільним на своїй власній землі, але карастає в московському поневоленні. Югославський уряд і народи Югославії спротивилися тому, щоб їх підкорювали Москві, і так само не бажав підкорятися Москві український народ”.

Щоб допомогти українцям в Югославії.

Але прокуратор звертає увагу на те, що боротьба українського народу може вестися лише в Україні, а тут, у Юго-

славії, українці є громадянами Югославії, і тому вони не можуть брати ніякої участі в боротьбі тих українців, які є громадянами України. Тим більше, що СРСР є союзником Югославії, і боротьба югославських громадян проти СРСР порушує добросусідські стосунки між Югославією і СРСР. Зрештою, обвинувачений писав дописи про життя українців в Югославії, а не в Україні.

Відповідаючи на це, підсудний Шлапак пояснює, що він писав різні статті. Дописами про життя українців в Югославії він бажав звернути увагу українців в Америці в Австралії та в західно-європейських країнах на важке матеріальне положення українців в Югославії і тим схилити їх до допомоги своїм братам. Ніякої спеціальної пропаганди за виїзд українців з Югославії він не вів, а тільки старався допомогти інформації або висловлюю про істинні формули для тих, хто до нього в цій справі звертався. З бажанням добитися допомоги харчовими пачками для потребуючих українців зродилося і його рішення написати в цій справі до ЗУАДК, української християнської організації в ЗДА.

Підсудний свідчить, що він не почувався.

Другим з черги з'явився перед судом підсудний о. Фелікс Біленький. Його арештовано того самого дня, що й Шлапак. Ні двох якої вини він не почувався, статтей до закордонної української преси

не писав і не посилав; як український читач українську пресу, видання української еміграції теж, боротьби українського народу за визволення з-під московського ярма співчував і рад допомагати в цій боротьбі, але, як громадянин Югославії, був завжди лояльним супроти югославської держави. Бере живу участь у культурно-освітньому житті української громади і, на пропозицію батьківського комітету та за апробатою югославського міністерства освіти, уклав разом із своєю дружиною, яка працює вчителькою в народній школі, український буквар. З усіх живе в згоді і тому, коли під час німецької окупації попав був у руки югославських комуністичних партизанів, то вони після слідства звільнили його як югослава, який хоч і не бере ніякої участі в комуністичній югославській боротьбі, але нічим проти югославських народів та їх інтересів не завинив і з окупантами не співпрацює.

Ні до якої вини не почувався й 73-літній о. Григорій Біляк. Ніяких статтей до української еміграційної преси він не писав, хоч таку пресу одержує і читав. Він уже пережив раз подібну напасть: виснажений бізидетських підозрів його вже раз заарештовано і продержано у слідчій тюрмі 11 місяців, а на судовій розправі виявилось, що він зовсім невинен, і аж тоді його звільнено. Він уважав, що його переслідування релігій в Югославії сьогодні немає, але свідчення з все таки для соціалістичного режиму „персона інграті” (= немило баченої особи), і тому виставив будь-якого підозріння, щоб свідчення арештували й держали у слідчій тюрмі. Про якусь таємну політичну протидержавну організацію не тільки ні з ким не говорив, але й ніколи не чув, а довідався про такий закид щойно під час слідства.

Свідок о. Михайло Юриста признає, що написав допис про тяжкі матеріальні умовини життя в Боснії, зокрема в селі Козарець, у якому він живе, і що перелав цей допис Петрові Шлапаку до Београду. І на запити оборонців, чи він знає, що цей допис має бути опублікований в українській еміграційній пресі, відповідає, що цього він не знав, а тільки на прохання Шлапака, як свояка, описав йому умовини життя в Козарці. Підсудний Шлапак на запити оборонців, чи він знає о. Юриста, для чого той повинен був написати допис, потверджує, що він йому того не говорив, і що о. Юриста не міг знати, що це піде до української закордонної преси, бо тоді ще ніхто не знав, що він, Шлапак, посилав до тієї преси якісь дописи.

Прокурор і один із суддів придираються до статті, яку написав о. Юриста: де це мова, бачив він так нужду селян в Югославії, яку описав у дописі? В Югославії, кажуть вони, є селянсько-робітничча влада, яка дає про селяни, податки є помірковані, а якщо хтось із селян не може їх того заплатити, то держава дає йому потрібну допомогу.

Обвинувачення — але кого? На питанні матеріальних умовин життя селян і головно священників зупиняються прокурор і суддя довші під час пересудування свідків. На запит, поставлений свідкові із села, в якому живе о. Біленький, як живе о. Біленький під матеріальним оглядом, свідок заявляє: „Так, як звичайний селянин, працюючи сам на риллі”. Така відповідь не подобається прокуророві і судді, і вони звертають увагу на факт, що дружина о. Біленького працює як учителька і тому родина Біленьких має подвійний прибуток, а далі на факт, що о. Біленький посилав до школи четверо дітей, на що не може ніяк дозволити собі звичайний селянин.

Свідок признає, що він, як селянин, не міг би дозволити собі посилати свої діти до гімназії, хоч наука в гімназії безплатна. Прокурор і суддя усміхаються, задоволені таким ствердженням, не помічаючи, що ствердження, що тільки при подвійних доходах можна в Югославії дозволити собі посилати дітей в науку до гімназії, і що на це не може собі дозволити сьогодні звичайний селянин у соціалістичній Югославії, — скерується не проти „ворогів” соціалістичної Югославії, але єдино проти соціалістичного режиму, який створив югославським селянам такий „добробут”.

Із зізнання свідків виходить також, що економічне положення селян, а головне українських поселенців у Боснії дуже важке. Земля погана, свідчать одногласно свідки, вона повинна числитися як третя або четверта категорія, а числитися як перша, і через те податки визначались за ту землю несправедливо високо. Суддя намагається довести, що вина в тому не теперішнього режиму, а ще австротурецької влади, яка колись перевела її в сифікацію землі. Очевидно, каже суддя, перестаріли й помилкові класифікації треба зревідувати, але все це зв'язане з поважними видатками, і держава не може направити всі лиха й несправедливості відразу.

Глузування прокурора.

Голова суду, як видно з його наставлення, партією з переконань. А все таки він вразно відрізняється своєю по-

ведінкою про прокурора: голова суду, все таки, зберігає коректність і діловість судової розправи, тоді, як прокурор намагається перетворити її в агітково-пропагандивну імпрезу проти уявних „ворогів” соціалістичного режиму. Тому при кожній нагоді прокурор намагається глузувати з підсудних, принижувати їх в очах суддів та слухачів.

На завагу одного з священиків, що на слідстві він підписав те, що йому казали, під терором, прокурор глузує: „То ви злякались? Та ж священник мусить бути готовим умерти за правду!” В відповідь Шлапака, що він, мовляв, не знає докладно, яку політичну діяльність під час другої світової війни вів у Югославії Воїтовський, командир „Українського Легиону”, прокурор глузує: „Та ви ж політик, підписувались під своїми дописами „Конзуль”, а не знаєте навіть про українську політику під час війни на терені Югославії?”

При допиті свідка при психозу виїзду, свідок зізнає, що о. Біленький закликав бути обережним і вижидати вияснення американського уряду, чи виїзд до ЗДА з Югославії можливий, вижидати також вияснення югославського уряду, чи виїзд дозволений, і казав, що він виїде тільки тоді, якщо всі виїдуть, бо „де стадо, там і пастир”. На цю дитину із Святого писання прокурор відповідає глузуванням: „Але як пастир хотів Біленький їхати, а не як звичайна овечка, правда?”

Речею ствердження свідка, що він підсудного Шлапака не знає і про нього не чув, прокурор зустрічає глузуванням: „Як це може бути, адже Шлапак — це вождь українців у Югославії!”

„Вся українська еміграція — реакційна”.

В ході доказового поступування один з оборонців ставить питання, до якої саме української еміграційної преси посилав обвинувачений Шлапак свої статті. У відповідь на це питання прокурор заявляє, що це не має ніякого значення, до якої, бо вся українська політична еміграція є реакційна, протисоціалістична і тому ворожою наставлена до соціалістичної Югославії. Вся українська еміграція об'єднана під одним провідом, стверджує прокурор, а саме під провідом полк. А. Мельника. На доказ цього він показує примірник „Українського Слова” з Парижу, в якому на першій сторінці вище згадана велика збірка полк. А. Мельника, і пояснює, що під цим портретом виразно подано, що це — „вождь української нації”, значить провідник всієї української еміграції. А що якраз до організації полк. Мельника належали ті українці в Югославії, які створили були з доручення полк. Мельника „Український Легион”, що під командою гестапо борювалося проти югославських партизанів, то й мусить бути ясно, стверджує прокурор, що вся українська еміграція реакційна і ворожо наставлена до соціалістичної Югославії. ЗУАДК, КОДУС і СУБ, стверджує далі прокурор, є тільки клітинними організаціями під провідом полк. Мельника, значить, це теж суть політичні й протіюгославські організації...

Вся українська еміграція — реакційна.

В ході доказового поступування один з оборонців ставить питання, до якої саме української еміграційної преси посилав обвинувачений Шлапак свої статті. У відповідь на це питання прокурор заявляє, що це не має ніякого значення, до якої, бо вся українська політична еміграція є реакційна, протисоціалістична і тому ворожою наставлена до соціалістичної Югославії. Вся українська еміграція об'єднана під одним провідом, стверджує прокурор, а саме під провідом полк. А. Мельника. На доказ цього він показує примірник „Українського Слова” з Парижу, в якому на першій сторінці вище згадана велика збірка полк. А. Мельника, і пояснює, що під цим портретом виразно подано, що це — „вождь української нації”, значить провідник всієї української еміграції. А що якраз до організації полк. Мельника належали ті українці в Югославії, які створили були з доручення полк. Мельника „Український Легион”, що під командою гестапо борювалося проти югославських партизанів, то й мусить бути ясно, стверджує прокурор, що вся українська еміграція реакційна і ворожо наставлена до соціалістичної Югославії. ЗУАДК, КОДУС і СУБ, стверджує далі прокурор, є тільки клітинними організаціями під провідом полк. Мельника, значить, це теж суть політичні й протіюгославські організації...

КОНЦЕРТИ

Миросяла
СКАЛИ-СТАРИЦЬКОГО
в Америкі

ШКАГО
20-го ЖОВТНЯ 1957 р.
Год.: 7:30 веч.

ШКОЛА СВ. МИКОЛАЯ
ДІТРОЙТ
27-го ЖОВТНЯ 1957 р.
Год.: 7:00 веч.

НАРОДНИЙ БУДИНОК
(вул. Мартін)
КЛІВЛЕНД
10-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
Год.: 7:30 веч.

LINCOLN HIGH SCHOOL
ХОРУ „КОБЗАР”
(з Філадельфії)
НЬО-ЙОРК
7-го ГРУДНЯ 1957 р.
ФІЛДЕН ІНСТИТУТ
ФІЛАДЕЛФІЯ
8-го ГРУДНЯ 1957 р.
HIGH SCHOOL FOR GIRLS
(Spring Gardens)
КВІТКИ в передпродажу в місцевих крамницях.

Тасмичний „Маріо”.

Четвертого дня розправи при конфронтації всіх зізнань та всього доказового матеріалу подас прокурор свій найміцніший доказ: два „гриписи”, тобто два тасмино писані з тюрми листи Шлапака до його дружини і сестри, в яких він прохав їх признатися перед слідчими, що заарештовані священники дійсно прислали йому дописи, які він передав еміграційній пресі. Ці „гриписи” попали до рук слідчих органів. Якщо, каже прокурор, підсудний Шлапак твердить, що свої зізнання склав він під терором і у висліді свого заломання, а в дійсності всі три священники невинні, і не причетні до писання статтей, то чому він писав у своїх „гриписах”, що ці священники такі дописи йому дали? Адже „гриписи” писані не під терором!

На запит оборонців, підсудний Шлапак вияснює справу. Саме від „гриписів”, каже він, почалося признання. У келії, де сидів Шлапак, привезено в'язня, який назвав себе „Маріо” і сказав, що він — політичний в'язень, студент права. Довідавшись про справу Шлапака, він порадив йому здати вина на священників, мовляв, таким способом Шлапак викрутиться від відповідальності і виїде на волю, а священників піддержатимуть тільки два і теж звільнять, не знайшовши доказів їхньої вини. Маріо дав Шлапаку папір та олівець, надиктував йому обидва листи і взяв ті листи, щоб своїм зв'язком, який він нібито мав, як старий, досвідчений в'язень, передати дружині й сестрі Шлапака. Але, замість ім, передав ті „гриписи” слідчим органам.

Справа „гриписів” і тасмичного „Маріо” викликає гостру перепалку між оборонцями, з одного боку, і прокурором та суддями з другого. Оборонці твердять, що історія з „Маріо” — це звичайний підступ слідчої поліції, „Маріо” був поліційним провокатором, а тому і обидва „гриписи” треба розглядати як листи слідчих органів, а не як листи підсудного. Прокурор та судді заперечують це. Але на питання, де с „Маріо” або бодий його зізнання, ні прокурор, ні судді не відповідають. Підсудний Шлапак вияснює на запит оборонців, що через день або два після того, як він передав „гриписи”, „Ма-

НОВЕ ІНТЕРВ'Ю ХРУЩОВА

(Закінчення зі стор. 2-гої)

ся, щоб те інтерв'ю записувало на стрічку диктофону. Так ось пусті фрази перелічувались з чванливістю погрозами, „процитами” та цинічним перекручуванням правди. Адже це дійсно тільки більшовик може здобути на цинізм у таких твердженнях про „людність” більшовицької системи, пошанування незалежності інших народів і країн, чи „поміч мадерським робітникам і селянам” проти „імперіалістичної реакції”. Яка ж практика?

Тому, після дуже уважного перечитання 8-х шпальт дрібною друку і призадуми над їхнім змістом, мимолітні вирішення питання: чи варто переносити такі розмови? Чи варто заради часиносного матеріалу давати Хрущову чи іншому більшовицькому нагоду плести теревені і розпаношуватися з неграмотною демагогією? Кому іншому, як не більшовицькій пропаганді, може принести користь таке інтерв'ю?

Закордонні обсерваторії — небажати.

У п'ятницю, після чотирьох днів розправи, закінчено доказове поступування. В суботу мали виступати прокурор і оборонці, а в понеділок мав бути проголошений присуд. Розправа була прилюдна, і з цього скористався кореспондент американської української преси д-р П. Мірчук, який був аж до п'ятниці присутнім на розправі. Але присутність закордонного кореспондента була дуже не до вигоди прокуророві та тасмичній політичній поліції, і тому в п'ятницю в обід д-р П. Мірчука викликала поліцію і тут представник міністерства внутрішніх справ Югославії відібрав йому візу й звелів протягом 24 годин залишити Югославію.

Очевидно, — пояснює представник югославської політичної служби безлики, — пропеси в Югославії є явинні і закордонні журналісти можуть вільно їздити по Югославії. Тільки ж д-р П. Мірчук як журналіст не дав гарантії, що буде писати про процес об'єктивно, а тому мусить забиратися, як небажаний гість...

Отже присуд покищо невідомий. Треба ждати, як виступить прокурор, а як виступить оборонці, і чи не буде через день або два після того, як він передав „гриписи”, „Ма-

тична ціль такого інтерв'ю? Чи вся ця пропаганда була тільки декорацією для наполегливих заперечувань, що СРСР хоче „коекзистенції” з цинічним перекручуванням правди. Адже це дійсно тільки більшовик може здобути на цинізм у таких твердженнях про „людність” більшовицької системи, пошанування незалежності інших народів і країн, чи „поміч мадерським робітникам і селянам” проти „імперіалістичної реакції”. Яка ж практика?

Тому, після дуже уважного перечитання 8-х шпальт дрібною друку і призадуми над їхнім змістом, мимолітні вирішення питання: чи варто переносити такі розмови? Чи варто заради часиносного матеріалу давати Хрущову чи іншому більшовицькому нагоду плести теревені і розпаношуватися з неграмотною демагогією? Кому іншому, як не більшовицькій пропаганді, може принести користь таке інтерв'ю?

СЕНАТОР ДЖЕВІТС ДОМАГАЄТЬСЯ ЗМІНИ В ОБОРОННІЙ ПОЛІТИЦІ КРАЇНИ

Нью-Йорк. — Республіканський сенатор Джекоб К. Девітс, промовляючи на дискусійному вечорі в Нью-Йорку, заявив, що совєтський штучний місяць мусить збудити Америку з того самовдоволення, в якому вона спала до цієї. Не треба — сказав він — шадити у видатках на оборону, як це робив цього року Конгрес, а за ним і уряд, бо справа оборони країни така важлива, що в ній немає місця на політичні порахунки та на переговори партій у зменшувани оборонного бюджету.

У зв'язку з тим, що ввійшла інформація в деяких степах приборка розмірів епідемії, уряди здоров'я пригадують, що на виникло занедакування треба: 1. Літати до лікаря, (якщо є гарний нежить, біла м'якоть). 2. Істні легостравні харчі. 3. Заживати аспірини. 4. Натиратися алькоголем. 5. Уживати для носу й уст паперові серветки, складати до паперового мішка, а потім нищити. 6. Якщо не дуга не зникає впродовж двох днів, покласти лікаря. Недуга назавжди проходить лагідно, і тому немає причини до паніки.

У глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство на еміграції, що, дня 12-го жовтня 1957 року, помер нагло у Мюнхені, в Німеччині, на 45 році життя, професор державного права Українського Вільного Університету, звичайний член Наукового Товариства ім. Шевченка.

д-р ЛЕВ РЕБЕТ

член Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради, Уповноважений Проводу Організації Українських Націоналістів в Україні, голова Політичної Ради ОУН закордоном, головний редактор „Українського Самостійника”, б. голова Красної Екзекутиви ОУН в західних областях України, б. член Проводу ОУН, б. заступник голови Тимчасового Правління в Західній Україні, видатний керівник українського визвольного руху, провідний публіцист, політичний і громадський діяч, автор наукових і публіцистичних праць, б. в'язень польських тюрем і німецьких концентраційних таборів.

ПАНАХИДА за душу Покійного буде відправлена в суботу, дня 19-го жовтня 1957 року, о год. 9:45 рано, в церкві св. Юра в Нью-Йорку, і на неї запрошуємо українську громадськість.

Пленум Закордонного Представництва УГВР Генеральний Секретаріат Закордонних Справ УГВР Головна Делегатура ЗП УГВР в ЗДА

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

незабутнього Союзовця і мого невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСА

бл. п. ІВАНА ПАВЛОВСЬКОГО

відправиться

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

за спокій Ного душі

в СУБОТУ, 19-го ЖОВТНЯ 1957 р.

о год. 8-й рано

у греко-кат. церкві св. Тройці в Нонгстатті, ()

До участі в цій Богослужбі запрошуємо всіх Рідних, Знайомих і Приятелів. Хто не може взяти участі в Богослужбі, проситься вклонити голову в той час і помолитися вдома, або при праці за спокій Ного душі.

ПАВЛІНА — дружина; ЄВСТАХІЙ — син; снінова і внуки

ПЕРША
УКРАЇНСКА ПРЄСВІТЕРСЬКА ЦЕРКВА
в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.
36 Harrison Place
— владостовує —
в П'ЯТНИЦЮ, 18-го ЖОВТНЯ
і в СУБОТУ, 19-го ЖОВТНЯ 1957 р.
БАЗАР
в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ.
ПОЧАТОК — в п'ятницю, о год. 5-й по пол.
в суботу шлай день.
На базарі можна буде набути:
ВИШИВКИ — ХАТНІ ПРИВОРИ — ДОМАШНЄ ПЕЧИВО
й інші цінні речі.
Річні несподіванки. — Шасливий присутній на базарі
зможе одержати ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ АПАРАТ.
У п'ятницю вечором — гарний й холодний ПЕРЕКУСКИ.
В суботу, крім перекуски, ВЕЧЕРЯ.
Приходьте численно, а напевно проведете весело час!
КОМІТЕТ

УПРАВА Т-ВА ПРАВНИКІВ УКРАЇНЦІВ в ЗДА
повідомляє, що
в П'ЯТНИЦЮ, 18-го ЖОВТНЯ 1957 р.
о год. 7:30 вечора
в залі Т-ва „ДНІСТЕР” — 119 Ave. „А” в Нью-Йорку
відбудеться **Доповідь**
проф. д-ра Я. ПАДОХА
на тему: „З обсягів американського права: система
„правового права” (equity),
на яку запрошуються
ВСІХ ЧЛЕНІВ Т-ВА І ГОСТЕЙ!

Увага! НЬОАРК й ОКОЛИЦЯ! Увага!
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНІОСОЗУ
в НЬОАРКУ
подає до відома ВІДДІЛІВ УНІОСОЗУ
14, 27, 76, 138, 152, 219, 272, 359, 371, 413, 459, 490
що
в П'ЯТНИЦЮ, 18-го ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1957 р.
о год. 7:30 вечора
в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛИ в НЬОАРКУ
при 180-Вільям вул.
— відбудеться —
ВАЖЛИВІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ
на яких будуть обговорені важливі справи, м. ін., успішне
закінчення передоконвенційної кампанії за приєднанням
нових членів до УНІОСОЗУ.
Проситься Управу вище згаданих Відділів УНІОСОЗУ вислати
своїх делегатів на ці збори.
Ю. Баранок, предсидник
В. Салабін, касир
д-р О. Утриско, секретар

Увага! Увага!
БІНГЕМТОН, ДЖАНСОН СІТІ, ЕЛМАПРА,
ОЛІН, ГОРНЕЛ!
В СУБОТУ, 19-го ЖОВТНЯ 1957 р.
в приватній SACRED HEART HALL
Clinton & Holland St. в БІНГЕМТОНІ, Н. Дж.
— відбудуться —
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ 21, 215, 271, 363 і 398 УНІОСОЗУ,
в яких візьме участь
організаційний інструктор УНІОСОЗУ
п. СТЕПАН ДЕМБІЦЬКИЙ,
бувший заступник окружного менеджера Метрополитен
Лайф Іншуренс Ко.
На порядку нараз важливі організаційні справи, а зокрема
пожалювання передоконвенційної членської кампанії. В
зборах повинні взяти обов'язкову участь відділові уряд-
ники та всі активні члени УНІОСОЗУ.
ПОЧАТОК о год. 7-й рано.

НАШ СЛАВНИЙ ТЕНОР
Миросяла СКАЛА-СТАРИЦЬКИЙ
ДАСТЬ КОНЦЕРТИ

ШИКАГО Аудиторія Св. Миколая НЕДІЛЯ, 20-го ЖОВТНЯ ц. р. Год. 7:30 веч.	ДІТРОЙТ Народний Будинок (вул. Мартін) НЕДІЛЯ, 27-го ЖОВТНЯ ц. р. Год. 7:00 веч.	КЛІВЛЕНД Lincoln High School НЕДІЛЯ, 10. ЛИСТОПАДА ц. р. Год. 7:30 веч.
--	---	---

Акомпаньямент:
Оля Дубрівна — Соловій
Квитки: БАЗАР, ФОРТУНА, Каса
„САМОПОМІЧ”, та ЛІГА
„АМЕР. УКРАЇНЦІВ.”
Квитки: Крамниця М. ВІЛОСКУРСЬКОГО,
Канцелярія д-ра ЧАВСА.
Квитки в ПРОДАЖУ ТАКОЖ ПРИ ВХОДІ НА ЗАЛЮ.

П РА Ц Я
GROUP LEADERS
ДО ПОВНОГО ЗАРПІДУ
"large volume, high speed assembly lines",
включаючи 25 до 35 ОПЕРАТОРІВ.
"Hand Assembly". Досвід konieczny.
Мусять бути енергійні й інтелігентні.
Телефонувати в Нью Джерсі:
Humboldt 5-1600

П РА Ц Я
HELP WANTED MALE
ПРИПІРАЛЬНИК-ПОРТЕР
Праця вночі.
15-25 Whitehall Street
NYC
Кімната 210
Влізайко So. Ferry
Між 3 і 5 по пол.
СВІТЕН ОНАЦЬКИЙ
У ВІСНОВИ МІСТ
Залишки українського
журналіста.
Рік 1930.
Ціна \$4.00
Замовляти:
"СВОБОДА"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ГОСПОДИНЯ
до
ВІЗУДУ ПОЗА МІСТО.
Платимо транспорцію.
Спадня на місяць.
Власна кімната — Т. V.
Добра платня.
Мешканка дільниці.
Dial L. D., N. Y.
ED 4-5444

Господина
до
ВІЗУДУ ПОЗА МІСТО.
Платимо транспорцію.
Спадня на місяць.
Власна кімната — Т. V.
Добра платня.
Мешканка дільниці.
Dial L. D., N. Y.
ED 4-5444

НОВИЙ ДАРУНОЧОК
НАШІМ ДІТЯМ
— ЦЕ КНИЖЕЧКА
ОСІНЬ
Збірник для дошкільної та для
дитячої книжки.
На 48 сторінок чистого друку,
багато віршів, оповідань,
песень та гор.
Упорядкувала
МАРІЯ ЮРКЕВИЧ.
Ціна тільки 70 центів.
Замовляти в:
"СВОБОДА"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
МУЖЕСЬКОЇ І ЖІНОЧОЇ ГАЛАНТЕРІЇ, "ДІАДЕМ"
ПРОДАЄ — товари найкращих американських фірм по
найнижчих цінах.
• **ВЕЛИКИЙ ВІВІР ШТАНІВ.**
Машини і поправки використовують на місці — **БЕЗПЛАТНО.**
В цьому самому приміщенні **КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ**
ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО
вживає на замовлення ЖІНОЧОЇ І МУЖЕСЬКОЇ одягу
(костюми і плащі).
ВУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave., N. Y. C.
SP 7-5928

ЛІКИ І ХІРУРГІЧНИЙ ВІРЯД
► **НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ** ◄
(Rimol, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine,
Vitamins — Irgaprin, Orinase (diabetes).
Еластичні пончохи — бандажі на пропуклину —
пояси на усунення жовтуха — і все потрібне
для домашньої аптечки.
• **ВИСЛАСТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ.**
• **МІТРО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ — ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ.**
• **СПЕЦІАЛІСТ ЄВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТІВ.**
Пішіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА! — Зближаються Різдвяні Святка.
Ми знаємо, що Ви хочете допомогти ВАШІМ КРЕВНИМ
в Європі, вислати їм ПІДРУЧНИКІ ДАРУНКИ.
Замість цього, погляньте на ці ціни, які можуть
запропонувати тільки свої люди.
Пачка No. 9 — \$21.50
20 фт. найліпшого сьмально.
Пачка No. 10 — \$14.50
10 фт. рису
10 фт. цукру.
Пачка No. 65 — \$27.45
20 фт. свіжого м'яса.
Пачка No. 66 — \$18.50
10 фт. сьмально
10 фт. рису.
Пачка No. 8 — \$11.80
20 фт. цукру.
Пачка No. 53. — \$15.60
5 фт. рису
5 фт. гриску
5 фт. цукру
5 фт. сьмально.
Пачка No. 36 — \$28.90
2 фт. твердого сала
2 фт. вуженого боку
2 фт. свіжого м'яса
2 фт. вужі, шинки в пачці
2 1/2 фт. найліпшого сьмально
1 фт. паленої кави
1 фт. цукру
1 фт. порошку молока
1 фт. шоколади
1 фт. родзинки
200 шматок Chesterfield.
Пішіть сьогодні по новій каталогі.
Виготовлено всі види афідантів і всі переказні документи.
Всі мої ордери можна слати до:
ATLANTIC TRAVEL BUREAU
&
PARCEL SERVICE CO.
1824 W. Chicago Ave. — Chicago 22, Ill. Tel.: EV. 4-5220

НАРАДИ І ЗУСТРІЧІ УНСОЮЗУ В ТОРОНТІ

(Закінчення зі стор. 1-6)
...користуючись фактичними даними, з'ясував місце і роль УНСОЮЗУ в українсько-канадському житті, також зі свого боку, звертаючи увагу на великі можливості його далішого розвитку, якщо тільки ці можливості матимуть відповідне зрозуміння та будуть належно використані.
Про "Нашу господарську еманіпацію" і роль в ній УНСОЮЗУ" доповідав гол. радник і орг. референт УНСОЮЗУ д-р Ярослав Падок, розглядаючи цю тему і в суспільному і в родинному та персональному аспектах. Доповідач звертав увагу зокрема на недооцінювання в нашому житті ваги забезпечення на життєві потреби людини і її родини, яке стало однією з головних складових частин американської і канадської системи. Необхідність забезпечення в УНСОЮЗІ для кожного американського і канадського українця ілюстрував доповідач рядом конкретних прикладів з життя.
Ред. А. Драган доповідав про роль і значення української преси взагалі, а "Свободи" — органу УНСОЮЗУ, зокрема, в нашому суспільному житті та його розвитку.
Після доповіді, кожна з яких не тривала довше, як пів години, розпочався інтересна дискусія, в якій брали участь представники громадських і приватних підприємств, а також представники УНСОЮЗУ, розглядаючи деталі організації справи УНСОЮЗУ в Торонті і околишніх районах, використовуючи при цьому статистичні дані, надані п. д-р. Галицьким, д-р. Я. Падок і інж. Косарем. На закінчення відбулась лекція про організаційні аспекти, в якій д-р Падок, "приспонував" до УНСОЮЗУ п. Б. Зорича, показуючи збіжності позитивними твердженнями аргументи "проти", що їх доводиться постійно чути союзним організаціям і секретарям під час їхньої організації праці.
"Союзні дні", після наради в неділю ввечері, продовжувалися в будівлі у вужому гурті в гостинних домах пп. Б. Зорича і М. Моті, секретарів і голови 432-го Відділу УНС, та д-ра О. Бойка, відомого місцевого бизнесмена і громадянина.

Організаційні наради
Організаційні наради в суботу по полудні, як і зустріч з громадським ввечері, в неділю, відкрив і ними проводив п. Б. Зорич. На нарадах, в яких, крім представників з Джерзі Сіті та інж. Косара, взяли участь представники 6 місцевих та 3 доволі великих Відділів УНСОЮЗУ, розглянуто детально організаційні справи УНСОЮЗУ в Торонті і околишніх районах, використовуючи при цьому статистичні дані, надані п. д-р. Галицьким, д-р. Я. Падок і інж. Косарем. На закінчення відбулась лекція про організаційні аспекти, в якій д-р Падок, "приспонував" до УНСОЮЗУ п. Б. Зорича, показуючи збіжності позитивними твердженнями аргументи "проти", що їх доводиться постійно чути союзним організаціям і секретарям під час їхньої організації праці.
"Союзні дні", після наради в неділю ввечері, продовжувалися в будівлі у вужому гурті в гостинних домах пп. Б. Зорича і М. Моті, секретарів і голови 432-го Відділу УНС, та д-ра О. Бойка, відомого місцевого бизнесмена і громадянина.

Зустріч з представниками преси
На кілька годин перед громадськими нарадами в домі УНО, в готелі Росл Порк відбулась зустріч з представниками місцевої української преси. До речі, Торонто, зі своїми 11 періодичними українськими виданнями, є чи не найбільшим українським виданням середом у вільному світі. В зустрічі взяли участь: п. Б. Зорич, редактор "Нашої Меті"; редактори і представники "Вільного Слова", А. Курдик, В. Софронів, Левинський, д-р О. Бойко і інж. О. Тарнавський; редактор "Гомону України" п. Соколоника і п. Матла; видавець і редактор "Нових Днів".

Проф. д-р В. Кубійович і д-р А. Фіголь виступали через радіо

Нью Йорк. — В суботу 12-го жовтня о год. 8 ранку в рамках радіо аудіції Карпачевської Культурної Години, яку провадить д-р В. Вереш, виступили гості з Європи, проф. д-р В. Кубійович та д-р А. Фіголь. Голова НТШ в Європі і гол. редактор Енциклопедії Українознавства, проф. д-р В. Кубійович переслав привіт українців з ЗДА і у Франції і розповів про завдання та труднощі у виданні "Книги Знання" українського народу — енциклопедії, що для її повного завершення потрібно ще 60,000 дол.

Советський сателіт не може збирати військових відомостей

Вашингтон. — Голова Крайового Комітету для Організації Міжнародного Геофізичного Року д-р Джозеф Келлен у своєму інтерв'ю з тижневиком "Ю. С. Ньюс енд Ворлд Репорт" заявив, що "немає найменших можливостей", щоб советський сателіт зміг збирати шпигунські відомості для СССР під час свого кружання доккола землі. На думку д-ра Келлена роблення телевізійних фотографій в теперішній час належить до "фантазії". На інші запити він дав такі відповіді:
1. Впровадження найближчих 10-ох років буде неможливо подорож людей у стратосферу, бо до того часу не будуть розв'язані численні наукові й інженерські проблеми.
2. Щоб збудувати платформу для висилки ракети на місяць — треба буде 20 до 25 років. Та, можливо, що вчасніше вдасться вислати безпілотну ракету на місяць перед збудуванням платформи. (Деякі часописи писали, що советський сателіт фотографує територію ЗДА на те, щоб встановити важливі оборонні місця). —

Зменшення податків залежить від висоти бюджету

Вашингтон. — В 1958-му році відбудуться вибори до Конгресу, і тому і уряд і опозиція хотіли б, щоб було зменшено податки та тим способом здобути собі прихильність виборців. Уряд президента Айзенгавера рахується з тим фактом, що демократична опозиція в Конгресі може ухвалити зменшення податків навіть і тоді, коли бюджет не матиме більшої надлишки в бюджеті. До 15-го жовтня всі урядові агенції внесуть проєкти своїх видатків на фінансовий рік, який починається 1-го липня 1958 року і триває до 30-го червня 1959 року. Тоді буде видно, яка зможе бути бюджетова надлишка в 1959 році, і чи можливо буде думати про зменшення федеральних податків. Директор бюджетового бюро Персівел Ф. Бранд-еїдз гадає, що видатки на 1959 рік не будуть більші від 70-більйонів доларів. Але інші економісти не вірять в те, щоб бюджет 1959 року не був більший від 70-більйонів доларів, бо видатки федерального уряду будуть зростати (можливість збільшення платні федеральним урядовцям, збільшення видатків на будівельну програму, збільшення відсотків від урядових заборговувань, видатки на допомогу шкільництву і т. п.).

Шукають знову дефініції, що таке агресія

Об'єднані Нації. — Правнича Комісія Об'єднаних Націй зійшлась в минулу середу під проводом свого голови, бразилійського представника Аталіби Ногейри для обміркування справи, яка стоїть на денному порядку Лі Нації між двома світовими війнами та стоїть також — несподівано — на денному порядку Правничої Комісії ООН від часу покликання до життя тієї Комісії, себто від 1954 року. Річ іде про сформулювання дефініції, що таке агресія. У Комісії є і інші справи різні дефініції, із яких одна советської редакції, і можна згорі передбачити, що ніодна з них не здобуде за собою такої більшості, щоб третіх членів Об'єднаних Націй, щоб можна було вписати її до чарту Об'єднаних Націй. Крім того Совіти є рішуче проти всякого доповнення чарту, щоб не давали прецеденту для основної зміни чарту, яка скасувала б право "вето" на Раді Безпеки. Справа дефініції, що таке агресія, стала гостро актуальною у зв'язку з найзномом китайсько-кореєським комуністичним, озброєним і високим Совітами, проти Південної Кореї і пізнішою участю червоного Китаю у Кореєській війні, та у зв'язку з минулорічним найзномом советських військ на Мадящині.

Фулсом твердить, що полію можна знищити впродовж року

Вашингтон. — Секретар здоров'я, виховання й добродійності Маріон Б. Фулсом заявив, що американці зможуть зліквідувати полію впродовж року, якщо нащеплять вакциною д-ра Солка. Він закликав всіх американців у віці до 40 років, щоб якнайшвидше нащепилися проти полію, бо інакше ризикують стати нездібними до праці або навіть і втратити життя. Фулсом пікреслив, що впродовж попередніх двох років число захворювань на паралітичне полію зменшилося на 80%. Цього року було тільки 1576 випадків недуги паралітичного полію, а в тому самому часі минулого року — 5,241, а в 1955-му році — 7,886. Хто ще не сщеплений, повинен почати щепитися. Досі 37 мільйонів мешканців ЗДА у віці до 40 років ще не щепилися ані разу, а 44 мільйони були щеплені тільки раз або два рази (певне забезпечення проти полію набуває людина після трьох разів щеплення). Це буде трагедія для всіх, коли залишиться вужита вакцина, а люди хворітимуть на полію тільки тому, що були забайдуку нащепитися.

ПРО роман Василя Барки "РАН" писали вже літературні критики й звичайні читачі (Л. Луцка, К. Кисілевський, М. Островецька, Л. Шанковський, Т. Т., О. Чернова, С. Карпенківська, Юрій Шерех і О. Ретемський) і всі вони високо оцінили цей барчів твір.
ВАСИЛЬ БАРКА
"РАН"
Мого можна купити в кожній книгарні, або прямо в Видавництві "СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.
Ціна тільки \$5.00, які можете прислати в листі.

Ділемоса сумною вісткою, що, дня 13-го жовтня 1957 р., невідомо відійшов від нас у вічність секретар Головної Управи ОБВУА
ДМИТРО ГОНТА
сотник Української Армії, діяльний член управ комбатантських організацій ОБВУА і Суспільної Служби Комбатантів.
ПАРАСТАС відбудеться у середу, 16-го жовтня 1957 р., о год. 8-й вечора, в пох. заведенні М. Насевича, при вул. Н. Френклін і Брані у Філадельфії.
ПОХОРОН відбудеться у четвер, 17-го жовтня 1957 р., о год. 9-й рано, в пох. заведенні, а год. 10-й перед пол., в Катедральному Храмі св. Володимира, при вул. Беркс.
Просити всіх колишніх українських воїнів взяти участь в похоронах славної пам'яті Побратима.
ГОЛОВНА УПРАВА ОБВУА

3 глибоким жалем повідомляємо, що, дня 29-го вересня 1957 року, по довгій і тяжкій недугі, відійшла у вічність
НАША НАПДОРОЖЧА СЕСТРА
Марія Сидонія КОРЖИНСЬКА
Похорони відбулися, дня 2-го жовтня 1957 р., з греко-кат. церкви Успенія Пресвятої Богородиці, на парохіальній цвинтарі у Joliet, Ill.
Олена і Михайло КУНІНСЬКІ

Під час торнадо над центральною частиною Техасу перейшов зливний дощ, внаслідок якого вийшли з берегів ріки Колорадо і Кончо.
Посмертні Згадки
ВАСИЛЬ ЛІСНИЙ, довголітній член УНСОЮЗУ, останньою його 287 Вдд. "Сини України" в Джерзі Сіті, помер у вересні 1957 р. в Едвардс-скай. Похоронений на цвинтарі 1887 р. с. Кордсвіл, пов. Перемішл, Зах. Україна. Похорон у смутку дружини Марії та дітей. — В. Н. П.
Т. Литвишук, секр.

МІКОЛА БУДНИК, довголітній член Б-на св. Стефана, Вдд. 221 УНСОЮЗУ в Шикаго, Іл., помер, по довгій недугі, 24-го вересня 1957 року, на 63 році життя. Був родом з с. Олія, пов. Зборів, Зах. Україна. Похорон у смутку дружини Софії, домику Стефанії і одного внука. Похорон відбувся 28-го вересня в церкві св. о. Миколая, при участі Родичів, Членів Вдд. 221 УНСОЮЗУ і Придбів. На вшанування відпрацювання на цвинтарі св. о. Миколая. — В. Н. П.
Т. Шинкула, секр.

ДМИТРО ЛІЦКІВ, довголітній член Б-на св. Стефана, Вдд. 217 УНСОЮЗУ в Гучестері, Н. Й., помер, 27-го серпня 1957 р., проживши 75 років. Похоронений на цвинтарі 1887 р. с. Кордсвіл, пов. Перемішл, Зах. Україна. Похорон у смутку дружини Настасії, двох синів, сина і 4 пасерби і 12 внуків. Похорон відбувся 29 серпня, в пох. заведенні до укр. греко-кат. церкви св. Іоанна і Знайомих, а офіція на цвинтарі Holy Sepulchre Cemetery. — В. Н. П.
М. Макуєв, рек. секр.

ІВАН КУКУРА, член Т-ва "Вільна Україна", Вдд. 139 УНСОЮЗУ, помер — трагічною смертю 10-го вересня 1957 р., проживши 27 років. Похорон відбувся 14-го вересня, в пох. заведенні до церкви при 4832 So. Paulina St. на цвинтарі св. Марії. Похорон у смутку дружини Дороти і двох малых дітей, тата, маму, одного брата і одну сестру. — В. Н. П.
Дм. Кошляк, секр.

КНИЖКИ — ЖУРНАЛИ
ХТО НЕ ЧИТАВ ЦЕ ЦІКАВОГО РОМАНУ
Степана ЛЮБОВИРСЬКОГО
Жорстокі світанки
Роман в 2-ох томах.
Можете набути в книгарні "Свободи".
Ціна \$2.00. — Замовляти: СВОБОДА
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

Петро Ярема
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3949. Де він?
... MUCH LATER, AT HALL'S CAMP. THE OTHER TIMBER IS READY, BUT WHERE'S OLU? ASKED BILL, WORRIED. 'GIVE HIM ANOTHER DAY BEFORE WE INVESTIGATE,' SAID TARZAN.
4-73449
Значно пізніше в таборі Голла. — Ще одна колода готова, але що з Олу? — запитав стурбований Билл. —
Ходім! — сказав вбівник до свого компаньйона. —
Мусимо швидко діяти!